

Sygn. akt III A Ua 1128/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2018 r.

**Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSA Ireneusz Lejczak (spr.)

Sędziowie: SSA Barbara Ciuraszkiewicz

SSA Grażyna Szyburska-Walczak

Protokolant: Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2018 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o emeryturę

na skutek apelacji K. B.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 lipca 2018 r. sygn. akt VIII U 2873/18

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2018 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, oddalił odwołanie K. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 10 kwietnia 2018 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na brak udokumentowania 25 lat stażu ubezpieczeniowego.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez wnioskodawcę apelacją w całości. Wnioskodawca zarzucił Sądowi I instancji:

- 1) naruszenie przepisów materialnego, tj. art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz wstępnym stażu pracy – przez błędną wykładnię i niezaliczenie do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy okresu praktycznej nauki zawodu w okresie od 1 kwietnia 1973 r. do 29 marca 1974 r.;
- 2) naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków niezgodnych z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a w konsekwencji błędne uznanie, że wskazywany przez wnioskodawcę okres wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców należy rozpatrywać w kontekście art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia

1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, gdy tymczasem okres ten, na co zwracał uwagę wnioskodawca, był okresem wykonywania praktyki zawodowej.

W oparciu o powyższe zarzuty wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Apelujący wniósł również o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: A. W., K. W. oraz wyjaśnień samego wnioskodawcy – na okoliczność wykonywania przez niego pracy w ramach praktyk zawodowych w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 1 kwietnia 1973 r. do 29 marca 1974 r.

Sąd Apelacyjny zważył :

Apelacja wnioskodawcy nie jest zasadna.

Na podstawie art. 387 § 21 k.p.c., uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa, albowiem Sąd Apelacyjny nie przeprowadził postępowania dowodowego, ani nie zmienił ustaleń faktycznych Sądu I instancji, a w apelacji strona skarżąca nie zgłosiła zarzutów dotyczących tych ustaleń. Podniesione zarzuty dotyczyły naruszenia prawa materialnego i oceny dowodów.

Sąd pierwszej instancji ustalił prawidłowy stan faktyczny i przeprowadził w sprawie prawidłowe oraz wszechstronne postępowanie dowodowe, a w konsekwencji wydał słuszny wyrok. Sąd Apelacyjny w pełni przychylił się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd Okręgowy wykładni przepisów bez potrzeby ich szczegółowego przytaczania.

Spór na etapie postępowania odwoławczego w zakresie spełnienia przesłanki co najmniej 25-letniego stażu ubezpieczeniowego, dotyczył już tylko pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 1 kwietnia 1973 r. do 29 marca 1974 r. W świetle powyższego prawidłowo też Sąd Okręgowy powołał przepis art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując na przesłankę wymogu ukończenia przez wnioskodawcę 16 lat, warunkującą uznanie – przy spełnieniu pozostałych wymogów ustawowych – okresu pracy w gospodarstwie rolnym jako okresu uzupełniającego staż ubezpieczeniowy. Skoro wymagany wiek 16 lat wnioskodawca ukończył w dniu 30 marca 1974 r., to możliwe było zaliczenie do ogólnego stażu pracy okresu poczynszy od tej daty, a zatem od 30 marca 1974 r. Bezspornie tak uzupełniony staż wyniósł mniej niż wymagane przepisami 25 lat.

Z kolei zarzuty podniesione w apelacji koncentrowały się na uznaniu spornego okresu pracy w gospodarstwie rolnym jako okresu praktycznej nauki zawodu, wykonywanej w myśl przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczania do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226 ze zm.). Takie stanowisko nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach, a to z kilku przyczyn.

Przede wszystkim, co należy podkreślić, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zawierające katalog okresów składkowych i nieskładkowych (art. 6 i art. 7), uwzględnianych przy ustalaniu stażu pracy, warunkującego prawo do emerytury lub renty oraz ich wysokość, nie przewidują możliwości uwzględniania okresu edukacji na poziomie uzyskiwania wykształcenia podstawowego, a więc okresu nauki w powszechnej szkole podstawowej. Ratio legis ustawy z 1958 r. wskazuje na potrzebę zatrudniania młodocianych, a zatem osób, które nie ukończyły 18 roku życia, kształcących się w szkołach zawodowych, w celu uzyskania odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz wykształcenia zawodowego (por. T.Szymanek, Stosunek pracy młodocianych [w:] „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 39, 1977, z. 1, s. 89-102). Ponadto wymogiem statuowanym ww. ustawą oraz zarządzeniem wykonawczym z 1969 r. jest ukończenie szkoły podstawowej. Ustawa przewiduje jednak wyjątki od tej zasady. Wymóg ten nie dotyczy bowiem młodocianych zatrudnianych przy lekkich pracach sezonowych i dorywczych. Do czasu uregulowania tej kwestii w drodze rozporządzenia, w których wyjątkowo dopuszczalne było zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli szkoły podstawowej, obowiązywało z mocy art. XXIV przepisów wprowadzających Kodeks pracy, zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 4 grudnia 1969 r. w sprawie zezwolenia na zatrudnianie młodocianych,

którzy nie ukończyli szkoły podstawowej. Przepisy zezwalały bowiem na zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli szkoły podstawowej w okolicznościach wyjątkowych, a mianowicie, jeżeli nieskończenie szkoły podstawowej było spowodowane: 1) brakiem ośmioklasowej szkoły podstawowej w miejscowości, do której młodociany mógłby codziennie dojeżdżać, 2) ograniczeniem zdolności fizycznych albo umysłowych, 3) stanem zdrowia uniemożliwiającym terminowe ukończenie szkoły podstawowej, 4) niedostosowaniem społecznym młodocianego uwarunkowanym szczególnie sytuacją życiową (niewłaściwą opieką ze strony rodziny, złą sytuacją materialną rodziny, szkodliwym oddziaływaniem najbliższego otoczenia). Tych okoliczności, uzasadniających zatrudnienie wnioskodawcy w okresie, kiedy pobierał on naukę w szkole podstawowej (do 30 czerwca 1973 r.) wnioskodawca nie wykazał. Także młodociani, którzy ukończyli szkołę podstawową oraz kontynuowali ustawowy obowiązek kształcenia – co miało miejsce w przypadku K. B., który kontynuował edukację w zasadniczej szkole zawodowej (Rolnicza Szkoła Zawodowa w K.) – nie mogli być traktowani jako pracownicy w rozumieniu ustawy z 1958 r.

Po drugie szkoła zawodowa, do której wnioskodawca uczęszczał od 1 września 1975 r., nie była szkołą dla pracujących, zaś ewentualne praktyki, jakie apelujący mógł odbywać w trakcie nauki, uznawane były jako obowiązkowy przedmiot szkolny.

Skoro ponadpodstawowa szkoła, do której uczęszczał wnioskodawca, nie miała charakteru doksztalczącej placówki oświatowej, to (w świetle wyżej przedstawionych przepisów) należało wykluczyć możliwość skutecznego zatrudnienia młodocianego wówczas wnioskodawcy przez jego ojca w ramach stosunku pracy.

Reasumując, w świetle przedstawionych przepisów z 2.07.1958 r., nie było dopuszczalne nawiązanie stosunku pracy z młodocianym uczęszczającym do szkoły podstawowej. Niedopuszczalne też było zatrudnienie młodocianych nie kontynuujących nauki. Okoliczności sprawy wskazują ponadto, że ukończywszy szkołę podstawową wnioskodawca kontynuował naukę w szkole zawodowej, która nie miała profilu szkoły dla pracujących, co wyklucza możliwość uznania go za pracownika młodocianego w myśl ww. przepisów. Niewątpliwie uczestniczył on w obowiązkowych praktykach zorganizowanych przez szkołę zawodową, co potwierdza świadectwo jej ukończenia z 18 czerwca 1977 r. (k. 41 a.e.), co nie jest jednak wystarczające dla uznania okresu tego jako okresu ubezpieczenia doliczanego do stażu ubezpieczeniowego.

Wobec powyższego, apelacja wnioskodawcy jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu na zasadzie art. 385 k.p.c., o czym Sąd orzekł w sentencji wyroku.

SSA Barbara Ciuraszkiewicz SSA Ireneusz Lejczak SSA Grażyna Szyburska-Walczak

KN